

ИҚТИСОДИЁТДА ИННОВАЦИЯЛАР

6 ЖИЛД, 1 СОН

ИННОВАЦИИ В ЭКОНОМИКЕ

ТОМ 6, НОМЕР 1

INNOVATIONS IN ECONOMY

VOLUME 6, ISSUE 1

ИҚТИСОДИЁТДА ИННОВАЦИЯЛАР

ИННОВАЦИИ В ЭКОНОМИКЕ | INNOVATIONS IN ECONOMY

№1 (2023) DOI <http://dx.doi.org/10.26739/2181-9491-2023-1>

Бош мухаррир:
Главный редактор:
Chief Editor:

Гулямов Сайдахрар
Саидахмедович
академик

Бош мухаррир ўринбосари:
Заместитель главного редактора:
Deputy Chief Editor:

Вохидова Мехри Хасановна
иқтисодиёт фанлари бўйича
фалсафа доктори

ТАХРИРИЙ МАСЛАХАТ КЕНГАШИ | РЕДАКЦИОННЫЙ СОВЕТ | EDITORIAL BOARD

08.00.01 - ИҚТИСОДИЁТ НАЗАРИЯСИ | ЭКОНОМИЧЕСКАЯ ТЕОРИЯ | ECONOMIC THEORY

Назаров Ш.Х. - и.ф.д.
Гафуров У.В. - и.ф.д., профессор
Мустафакулов Ш. И. - и.ф.д., доцент
Сайфуллаева М.
Маматкулов И.А.

Nanuli Khizanishvili - Doctor of Economic Sciences, Tbilisi Iv. Javakhishvili State University. Faculty of Economics
Екатерина Геннадьевна Господарик к.э.н., доцент, заведующая кафедрой аналитической экономики и эконометрики экономического факультета БГУ

08.00.02-МАКРОИҚТИСОДИЁТ | МАКРОЭКОНОМИКА | MACROECONOMICS

Салимов Б. Т. - и.ф.д., профессор,
Назаров Ш. Х. - и.ф.д.
Худойкулов С. К. - и.ф.н. доцент,
Валиев Б. - PhD.
Сафарова Н.Н.

Зубиташвили Тамар - доктор туристических наук, Телавский государственный университет, Грузия

08.00.07-МОЛИЯ. БУХГАЛТЕРИЯ ҲИСОБИ. | ФИНАНСЫ. БУХГАЛТЕРСКИЙ УЧЕТ FINANCE. ACCOUNTING

Жиянова Н.Э. - и.ф.н., доц.

08.00.09-ЖАҲОН ИҚТИСОДИЁТИ | МИРОВАЯ ЭКОНОМИКА | WORLD ECONOMY

Мурадова Х.М. - и.ф.д., профессор
Шарифхўжаев Ш.О. - и.ф.д.

Сардор Азам - и.ф.д.
Вохидова М.Х. - PhD.

08.00.10-ДЕМОГРАФИЯ. МЕҲНАТ ИҚТИСОДИЁТИ | ДЕМОГРАФИЯ. ЭКОНОМИКА ТРУДА DEMOGRAPHY. LABOR ECONOMICS. 08.00.13-МЕНЕЖМЕНТ | МЕНЕДЖМЕНТ | MANAGEMENT

Гулямов С.С. - академик
Умурзаков Б.Х. - и.ф.д., профессор,
Каршиев М.Э.

Маматкулов И.
Ғойипназаров С.Б. - PhD
Кадилова З.А. - PhD

Page Maker | Верстка | Саҳифаловчи: Хуршид Мирзахмедов

Контакт редакций журналов. www.tadqiqot.uz
ООО Tadqiqot город Ташкент,
улица Амира Темура пр.1, дом-2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Тел: (+998-94) 404-0000

Editorial staff of the journals of www.tadqiqot.uz
Tadqiqot LLC The city of Tashkent,
Amir Temur Street pr.1, House 2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Phone: (+998-94) 404-0000

1. Nurmukhamedova B.I. THE SIGNIFICANCE OF THE STATE BUDGET IN THE IMPLEMENTATION OF THE SOCIO-ECONOMIC POLICY OF THE STATE.....	4
2. Berdieva U.A. DEVELOPMENT OF THE INSURANCE MARKET AND CREATION OF SMART INSURANCE TECHNOLOGIES IN UZBEKISTAN.....	12
3. Gulyamova G.P. FACTORS OF TOURISM SECTOR COMPETITIVENESS.....	17
4. Khamdamov B.K., Obidkhonov Kh.Kh. ACCOUNTING FOR INVESTMENT PROPERTY IN THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN AND ITS HARMONIZATION IN IFRS.....	22
5. Chinkulov K. AUTHOR'S APPROACH TO THE CONCEPT "FINANCING OF JOINT STOCK COMPANIES THROUGH STOCKS".....	29
6. Alimova S., Abdurakhmanov Sh., Kiyomova M. SOCIO-ECONOMIC PROBLEMS OF PERSONS WITH DISABILITIES IN UZBEKISTAN....	37
7. Atakhanova S.M. EFFECT OF EXCHANGE RATE ON FOREIGN TRADE.....	42
8. Saitkulov A.N. INTEREST RISK ASSESSMENT METHOD IN COMMERCIAL BANKS.....	46
9. Nazarov Sh.D. PROBLEMS AND OPPORTUNITIES OF PROVIDING MICROFINANCIAL SERVICES IN UZBEKISTAN.....	52
10. Buranov J.A. INTERACTIONS BETWEEN BANKS AND THE REAL SECTOR OF THE ECONOMY AND THEIR FORMS.....	56
11. Sultonboeva M.B. ISSUES OF STATE FINANCIAL REGULATION OF BUSINESS ACTIVITIES IN MODERN CONDITIONS.....	62
12. Tashmatova R.G. MAIN DIRECTIONS FOR STRENGTHENING THE INCOME POTENTIAL OF BUDGETS OF DIFFERENT LEVELS IN PURPOSE OF INCREASING STATE BUDGET REVENUES.....	67

Tashmatova Rano Gaibovna

Dotsent, Toshkent moliya instituti

E-mail: ranotashmatova76@gmail.com

**DAVLAT BYUDJETI DAROMADLARINI OSHIRISHDA BARCHA DARAJADAGI
BYUDJETLAR DAROMAD POTENTIALINI MUSTAXKAMLASHNING ASOSIY
YO'NALISHLARI**

For citation: Tashmatova Rano Gaibovna. MAIN DIRECTIONS FOR STRENGTHENING THE INCOME POTENTIAL OF BUDGETS OF DIFFERENT LEVELS IN PURPOSE OF INCREASING STATE BUDGET REVENUES. Journal of innovations in economy. 2023. Vol. 6, Issue 1. pp. 67-73

 <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.7894352>

ANNOTATSIYA

Maqolada davlat byudjeti daromadlarini oshirishda asosiy o'rinni egallagan barcha darajadagi byudjet daromadlarini shakllanishining dolzarb masalalari ko'rib chiqilgan va tadqiq etilgan. Barcha darajadagi byudjetlarning shakllanish manbalari, barqarorligini ta'minlash va oshirishning asosiy yo'nalishlari tadqiq etilgan. Mahalliy va horijiy olimlar tomonidan turli darajadagi byudjetlarning daromad potentsialini oshirishning kontseptual asoslari va amaliy jihatlarini o'rganilganlik darajasi ko'rib chiqilgan. O'zbekiston Respublikasi Davlat byudjetining 2023 yil uchun daromadlari tarkibining shakllanish holati baholangan hamda barcha darajadagi byudjetlar daromadlarini o'sish zahiralari ochib berishning asosiy yo'nalishlari o'rganib chiqilgan.

Kalit so'zlar: davlat byudjeti, turli darajadagi byudjetlar, byudjet daromadlari, soliqlar, soliq stavkalari, davlat tomonidan tartibga solinishi, byudjet daromadlarining tarkibi, soliq siyosati, byudjet daromadlarini o'sish zahiralari.

Tashmatova Rano Gaibovna

Dotsent, Tashkent institute of Finance

E-mail: ranotashmatova76@gmail.com

**MAIN DIRECTIONS FOR STRENGTHENING THE INCOME POTENTIAL OF
BUDGETS OF DIFFERENT LEVELS IN PURPOSE OF INCREASING STATE BUDGET
REVENUES****ABSTRACT**

The article considers and investigates topical issues of formation of budget revenues at all levels, which are important in the formation of state budget revenues. The sources of formation and the main directions of increasing the stability and increasing the revenues of budgets of all levels are studied. The degree of knowledge of domestic and foreign researchers on the conceptual foundations and practical aspects of increasing the revenue potential of budgets of all levels is considered. The

essence and structure of state budget revenues are determined. The state of formation of the income structure of the budgets of the Republic of Uzbekistan for 2023 was assessed. The main directions have been explored to identify reserves for the growth of budget revenues at all levels of the Republic of Uzbekistan.

Key words: state budget, budgets of all levels, budget revenues, taxes, tax rates, state regulation, composition of budget revenues, tax policy, income growth reserves.

Ташматова Рано Гаибовна

Доцент, Ташкентский финансовый институт

ОСНОВНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ УКРЕПЛЕНИЯ ДОХОДНОГО ПОТЕНЦИАЛА БЮДЖЕТОВ РАЗНЫХ УРОВНЕЙ В ЦЕЛЯХ УВЕЛИЧЕНИЯ ДОХОДОВ ГОСУДАРСТВЕННОГО БЮДЖЕТА

АННОТАЦИЯ

В статье рассмотрены и исследованы актуальные вопросы формирования доходов бюджетов всех уровней, имеющих важное значение в формировании доходов государственного бюджета. Исследованы источники формирования и основные направления повышения устойчивости и увеличения доходов бюджетов всех уровней. Рассмотрена степень изученности отечественных и зарубежных исследователей по концептуальным основам и практическим аспектам увеличения доходного потенциала бюджетов всех уровней. Определены сущность и структура доходов государственного бюджета. Оценена состояние формирования структуры доходов бюджетов Республики Узбекистан на 2023 год. Исследованы основные направления, позволяющие выявить резервы роста доходов бюджетов всех уровней Республики Узбекистан.

Ключевые слова: государственный бюджет, бюджеты всех уровней, доходы бюджета, налоги, налоговые ставки, государственное регулирование, состав бюджетных доходов, налоговая политика, резервы роста доходов.

Kirish

Zamonaviy sharoitda moliya tizimini rivojlantirishning hozirgi kun tendentsiyalari, bir tarafdin, O'zbekiston Respublikasi mahalliy hokimiyat organlarining mustaqilligini kengaytirish, ikkinchi tomondan, mahalliy byudjetlar hisobidan O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 13 dekabrda PF-5283-sonli "Mahalliy davlat xokimiyati organlarining moliyaviy erkinligini oshirish, mahalliy byudjetlarga tushumlarning to'liqligini ta'minlash bo'yicha soliq va moliya organlari javobgarligini kuchaytirishga oid qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi Farmonida belgilangan vazifalardan kelib chiquvchi davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlarini amalga oshirish zarurligini taqozo etmoqda.

O'zbekiston Respublikasining 2020 yil 25 dekabrda O'RQ-657-sonli "2021 yil uchun O'zbekiston Respublikasining Davlat byudjeti to'g'risida"gi Qonunida davlat-huquqiy tuzilmalar orasida vakolatlarni taqsimlash va mahalliy byudjetlarning o'z daromad bazasini kengaytirishni amaliy rag'batlantirishni yaratish bo'yicha ishlarni yakunlash vazifasi yaqin kelajakdagi ustuvor vazifalardan biri hisoblanadi.

Bu esa O'zbekiston Respublikasining barcha darajalaridagi byudjetlarning barqarorligini oshirish uchun hududiy byudjetlar daromadlarining o'sishi zahiralarini aniqlash va hokimiyatlarni ustuvor ijtimoiy-iqtisodiy vazifalarni bajarish uchun yetarli moliyaviy resurslar bilan ta'minlash zarurligini taqozo etadi.

Mavzuning o'rganilganlik darajasi

Byudjet tizimi, davlat va mahalliy byudjetlarning kontseptual asoslari va amaliy jihatlari, ularning daromad va harajatlari tarkibi va tuzilishi, byudjetlararo munosabatlar, mahalliy byudjetlarni samarali boshqarish C.Dziobek, Mangas Gutierrez, P.Kufa, Jorge Martinez-Vazquez, Andrey Timofeev, Nicoletta Ferugilo, J.Wallis, W.Oates kabi xorijiy olimlarning asarlarida o'rganilgan.

Shuningdek, xorijiy olimlardan Ya.Andreyev, O.Bejayev, O.Vrublyovskaya, L.Drobozina,

S.Lushin, G.Polyak, V.Rodionova, M.Romanovskiy, V.Slepov, D.Chernik, I.Mislayevalarning tadqiqot ishlarida barcha darajadagi byudjetlarning daromad potentsialini oshirish yo'llari, hududlarni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishda, mahalliy byudjetlarning moliyaviy barqarorligini ta'minlashda mahalliy byudjetlarning roli o'rganilgan.

Mamlakatimizda barcha darajadagi byudjetlarning daromad potentsialini oshirish bilan bog'liq masalalar mahalliy iqtisodchi-olimlardan M.Alimardonov, A.Vahobov, E.Gadoyev, A.Jo'rayev, H.Jamolov, A.Mamanazarov, T.Malikov, O.Olimjonov, Sh.Toshmatov, N.Xaydarov, B.Toshmurodova, Q.Yahyojev, N.Qo'ziyeva va boshqalarning tadqiqot ishlarida yoritilgan.

B.Abillayev, J.Esmurzayev, S.Jubayev, A.Mamanazarov, A.Suvonov, K.Tojiboyeva, X.Qobulov, X.Qurbonov, A.Xayriddinov, N.Yuldasheva, U.O'roqov kabi olimlar tomonidan turli darajalardagi byudjet daromadlarini shakllantirish, mahalliy soliqlar va yig'implarni safarbar etishning nazariy va amaliy jihatlari o'rganilgan.

Yuqorida qayd etilgan olimlarning tadqiqotlarida daromad potentsialini oshirishning ayrim jihatlari o'rganilgan bo'lsa-da, daromad barqarorligini oshirish masalalari alohida tadqiqot obyekti sifatida ko'rib chiqilmagan. Mazkur jihat mavzuning dolzarbligini ko'rsatadi.

Tadqiqot metodologiyasi

Barcha darajadagi byudjet daromadlarini shakllantirish sohasidagi fundamental tadqiqotlar metodologik asosni tashkil etadi. Tuzilmaviy, mantiqiy va tizimli yondashuvlar, shuningdek, ekonometrik usullardan foydalanilgan.

Tahlil va natijalar

Turli darajadagi byudjet daromadlari har qanday mamlakatning davlat siyosatining asosiy yo'nalishlari hamda samaradorligini belgilab, ijtimoiy-iqtisodiy sohani, infratuzilmani rivojlanishini, aholining ishbilarmonlik faoliyatini kengayishini ta'minlaydi.

Byudjet mablag'laridan foydalanish moliya tizimining elementi sifatida, byudjet harajatlari tizimini belgilovchi ijtimoiy munosabatlarni vujudga keltiradi. Davlatning asosiy funksiyalarini amalga oshirishga oid siyosatining samarali va sifatli tashkil etilishi, byudjetlarning daromad qismi qay darajada samarali va o'z vaqtida shakllanishi bilan chambarchas bog'liqdir.

Yuqorida aytilganlardan kelib chiqib aytishimiz mumkinki, davlat byudjeti daromadlari har bir muayyan davlat qonunchiligiga muvofiq mamlakat byudjet fondini shakllantirish jarayonida davlat va tashkilotlar, korxonalar va fuqarolar o'rtasida vujudga keladigan iqtisodiy munosabatlarni ifodalab, davlatning moliyaviy manbasi bo'lib xizmat qiladi va bu esa o'z navbatida mamlakat moliya tizimi va iqtisodiyotining muhim jihatlaridan biridir.

Jamiyatning iqtisodiy va ijtimoiy strukturasi shakllantirish va rivojlantirishda davlat siyosati doirasida amalga oshirilayotgan davlat tomonidan tartibga solish muhim o'rin tutadi.

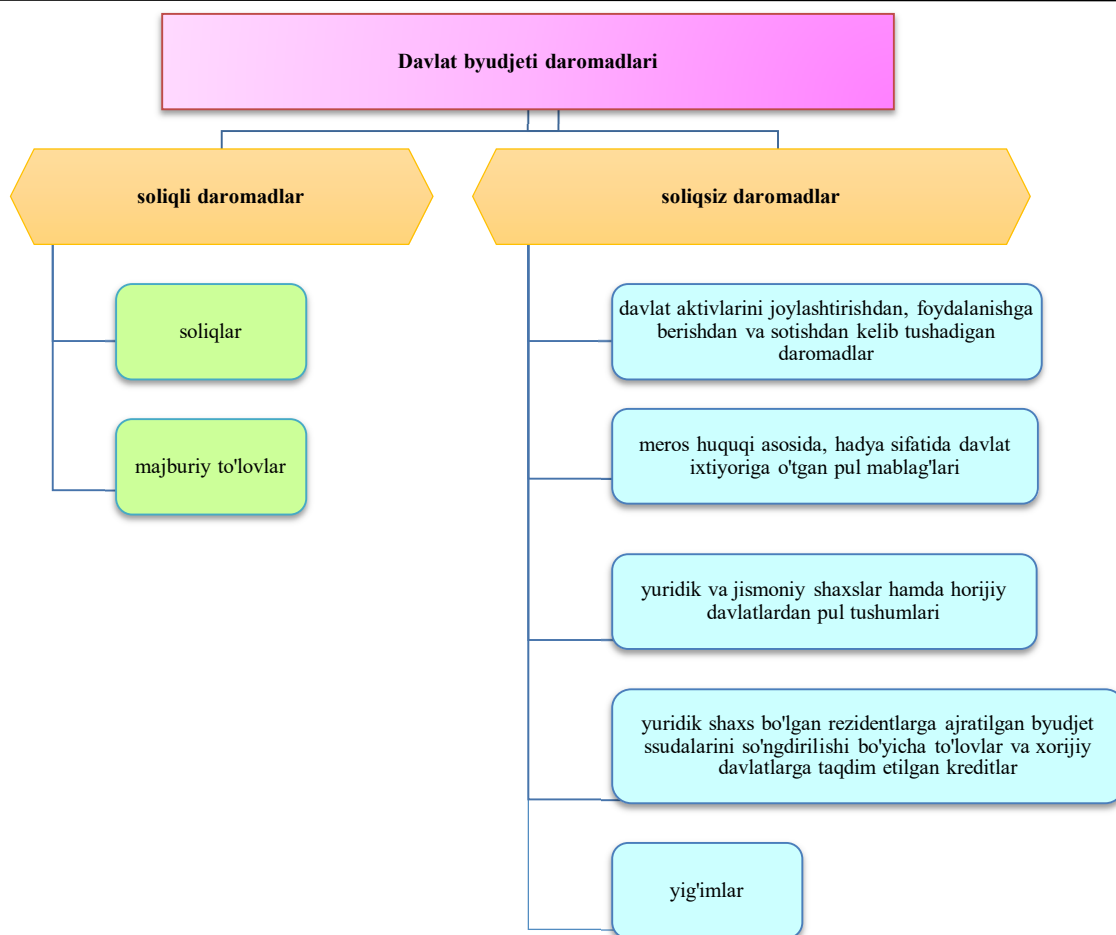
Davlat tomonidan iqtisodiy va ijtimoiy siyosat yuritilishidagi muhim mexanizmlardan biri bu mamlakat moliya tizimi va uning tarkibida alohida o'rin ega bo'lgan davlat byudjetidir.

Byudjet daromadlari davlat mavjudligining moddiy asosini yaratib, o'ziga yuklatilgan funksiyalarni bajarish uchun mablag'larga bo'lgan ehtiyojni qoplashga yo'naltiriladi. Byudjet daromadlari ijtimoiy guruhlar daromadlilik darajasiga va faoliyat turlariga ta'sir ko'rsatish orqali yalpi iste'molga ta'sir qiluvchi omil sifatida qaraladi. Byudjet daromadlari iqtisodiy faoliyatga, ishlab chiqarilayotgan maxsulot hajmi va ishlab chiqarishni texnik ta'minotiga, narxlar muvozanatiga, investitsiyalarning tarmoq va hududiy taqsimlanishiga ta'sir qiladi.

Byudjet daromadlari YaIM qiymatini taqsimlash natijasida vujudga keladi. Ularning asosiy moddiy manbai milliy daromad hisoblanadi.

Byudjet daromadlarining tarkibiy tuzilishi ijtimoiy ishlab chiqarish va milliy daromad hajmiga chambarchas bog'liq bo'lib, davlatning moliyaviy siyosati bilan belgilanadi.

Davlat byudjeti daromadlari kontseptsiyasining o'zi mamlakat pul fondini shakllantirish jarayonida vujudga keladigan va davlat o'z funksiyalari va vazifalarini bajarishi uchun zarur bo'lgan iqtisodiy (moliyaviy) munosabatlar yig'indisini aks ettiruvchi davlatning markazlashgan moliyaviy resurslari sifatida tavsiflanishi mumkin.

1-rasm. O'zbekiston Respublikasining barcha darajadagi byudjetlar daromadlarini tarkibiy tuzilishi [9]

Amaliyotdan kelib chiqqan holda shuni ta'kidlash lozimki, mamlakatimizda davlat byudjetining samarali faoliyat yuritishini yanada ta'minlashga qaratilgan islohotlar amalga oshirilmoqda, xususan, davlat byudjetining daromad qismini shakllanishini optimallashtirish yuzasidan qator vazifalar belgilahgan.

1-jadval. O'zbekiston Respublikasi konsolidatsiyalashgan byudjet daromadlarining 2023 yil uchun parametrlari[20]

№	Daromadlar	2023 yil uchun parametrlar
	Konsolidatsiyalashgan byudjet daromadlari	310 677,9
1.	Davlat byudjeti daromadlari	232 107,1
2.	Davlatning maqsadli jamg'armalari daromadlari	41 250,7
3.	O'zbekiston Respublikasi Tiklanish va taraqqiyot jamg'armasiga tushumlar	11 712,0
4.	Respublika budjetidan Qoraqalpog'iston Respublikasi respublika budjetiga va viloyatlarning viloyat budjetlariga ajratiladigan tartibga soluvchi budjetlararo transfertlar miqdorlari	24 280,9

O'zbekiston Respublikasining konsolidatsiyalashgan Davlat byudjeti daromadlari 2023- yil uchun 310 677,9 milliard so'm miqdorida prognoz qilingan bo'lib quyidagilarni hisobga olingan [20]:

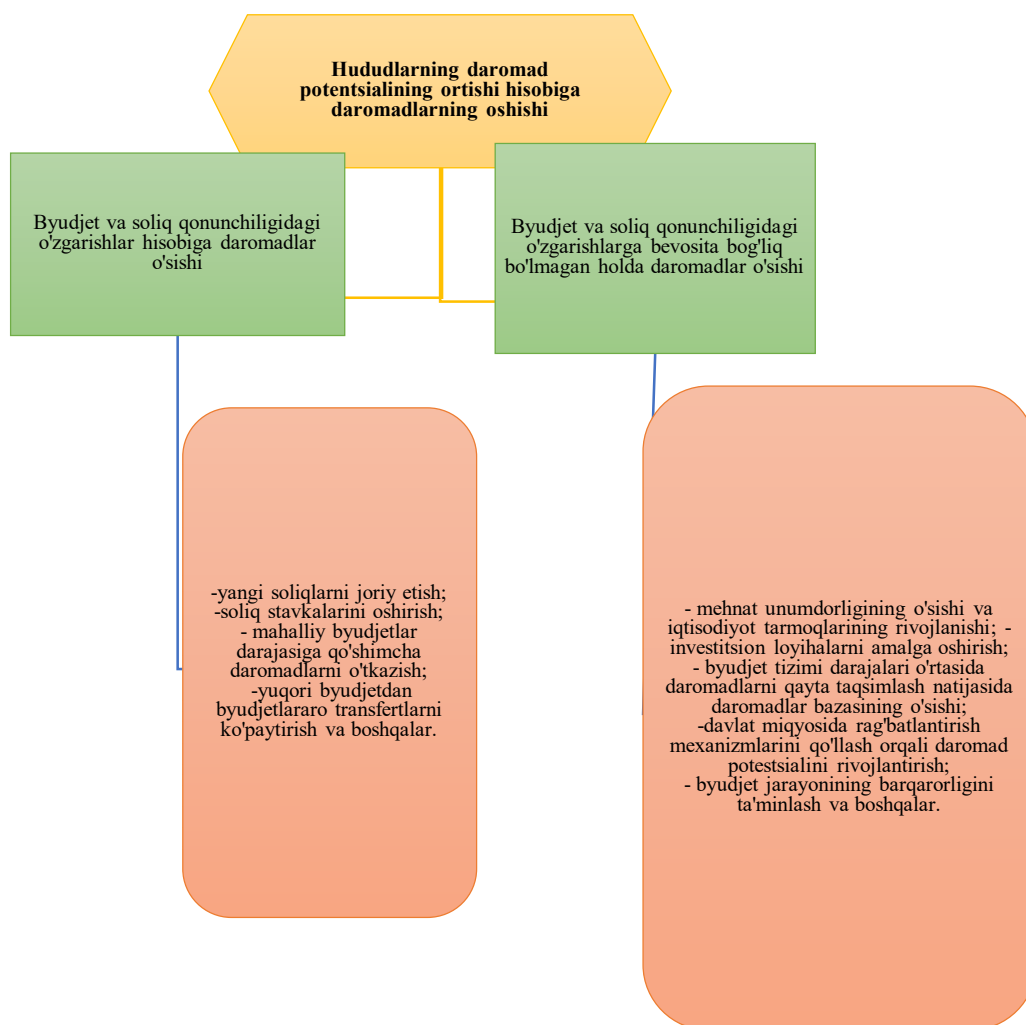
- iste'mol narxlarini indeksi 9,5 foiz darajasida yalpi ichki mahsulotning 5,3 foizga o'sishini ta'minlagan holda 2023-yilda respublikani ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish;

- soliq va bojxona imtiyozlarini va boshq. bekor qilish;
- strategik tovarlarning ayrim turlariga jahon bozorlarida narxlarning o'zgarishi.

2023-yilda Davlat byudjeti daromadlari barqarorligini ta'minlash maqsadida quyidagi soliq stavkalari saqlanib qolindi:

- Qushilgan qiymat solig'i – 12%
- Foyda solig'i – 15%
- Jismoniy shaxslardan olinadigan daromad solig'i – 12%
- Aylanmadan soliq – 4%
- Dividendlar ko'rinishidagi daromaddan soliq – 5%
- Yuridik shaxslar mol-mulkiga soliq – 1,5%
- Qishloq xo'jaligi maqsadlari uchun foydalaniladigan yerlardan yer solig'i – 0,95%
- Ijtimoiy soliq – 12% / 25%.

2023-yilda daromadlarning barcha toifalari bo'yicha (er osti boyliklaridan foydalanganlik uchun soliq va boshqa daromadlardan tashqari) iqtisodiy faollikning tiklanishi va iqtisodiy o'sish, shuningdek, soliq siyosatidagi o'zgarishlar hisobiga o'sish rejalashtirilgan. Yer qa'ridan foydalanganlik uchun soliq tushumlarining kamayishi oltin va kumush uchun stavkaning 20 foizdan 15 foizga tushirilishi bilan bog'liq (OTKMK va NTKMK uchun).

2-rasm. Barcha darajadagi byudjetlar daromadlarini oshirish yo'nalishlari

2-rasmdagi keltirilgan ko'rsatkichlar majmui o'rganib chiqilib, ularda byudjet tuzilmasidan qat'i nazar, O'zbekiston Respublikasining barcha darajadagi byudjetlar daromadlari o'shishi uchun zaxiralarni aniqlash imkonini beruvchi asosiy moliyaviy vositalar jamlangan.

Mamlakatda iqtisodiyotning samarali tarzda rivojlanishi, aholining ishbilarmonlik faolligini shakllanishi va kengayishi ko'p jihatdan ma'lum har bir mamlakatning shu tariqa shakllangan umumiy qonuniyatlari va xususiyatlarini aks ettira oladigan ilmiy asoslangan soliq va byudjet tizimlariga bog'liq.

Bunda hududlarning daromad potentsialini oshishi natijasida byudjet tizimi byudjetlariga kelib tushadigan qo'shimcha daromadlarni, shuningdek, ularni maksimal darajada oshirishga qaratilgan chora-tadbirlarni byudjetlar daromadlarini o'sishi uchun zaxira sifatida belgilash taklif etilmoqda.

Xulosa va takliflar

Mamlakating Davlat byudjeti mablag'larini shakllanishi uning real ehtiyojlaridan kelib chiqqan holda amalga oshishi dolzarb masalalardan biridir. Byudjet daromadligini mustahkamlashga qaratilgan davlat islohotlari qator chora-tadbirlarni, xususan, o'rta muddatli byudjetni rejalashtirishga o'tish va mamlakat soliq tizimidagi tub o'zgarishlarni o'z ichiga oladi, bu esa yanada maksimal ijobiy natijalarga erishishni ta'minlaydi.

Byudjetlararo transfertlarning hududiy tizimining yanada takomillashtirilishi, quyidagilar bilan tavsiflanadi:

- budjet daromadlarining barqarorligi va ularning tushumlari barqarorligi hisobiga mahalliy o'zini o'zi boshqarish organlarining rivojlanish darajasini oshirish;
- byudjetlararo transfertlarning adolatliligi, xolisligi va shaffofligi;
- axborotning shaffofligi;
- barcha darajadagi hokimiyatning samarali ishini tashkil etish;
- mahalliy hokimiyat organlarining jadal rivojlanishi;
- barcha darajadagi byudjetlarning daromad qismini davlat tomonidan tartibga solish mexanizmini takomillashtirish.

Zamonaviy sharoitda O'zbekiston Respublikasi davlat siyosatining maqsadi mamlakatimizning barcha hududlarini ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish darajasini oshirish, mehnat resurslariga bo'lgan ehtiyojni ta'minlash va chekka hududlarda aholini jamlashdan (fiksatsiyalashdan) iborat.

Ushbu maqsadga erishish quyidagi vazifalarni hal qilish orqali ta'minlanadi:

- investitsiyalarni jalb etish uchun qulay shart-sharoitlarga ega bo'lgan, ijtimoiy-iqtisodiy rivojlangan hududlarni shakllantirish va rivojlantirish;
- hududlarda ishlab chiqarishni tashkil etish va qo'llab-quvvatlash, ish o'rinlarini saqlash va ko'paytirishga ko'maklashish;
- iqtisodiyotning yangi raqobatbardosh tarmoqlarini rivojlantirish.

Umuman olganda, barcha darajadagi byudjetlarning daromad bazasini oshirishda quyidagilar dolzarb hisoblanadi:

- soliq imtiyozlari samaradorligini baholash tizimini takomillashtirish va samaradorlik mezonlariga javob bermaydiganlarini bekor qilish;
- maqsadli harakterga ega bo'lgan daromadlardan tushumlarni rejalashtirish bo'yicha samarali ishlarni olib borish;
- investitsiyalarni jalb qilish va daromad potentsialini kengaytirish, shu jumladan nomoliyaviy instrumentlar hisobiga;
- davlat mulkidan foydalanish samaradorligini oshirish.

Taklif etilayotgan chora-tadbirlarni kompleks tarzda amalga oshirilishi hududlarning daromad potentsialini kengaytirish uchun shart-sharoit yaratadi, hududiy budjet daromadlarining o'sishi uchun zaxiralarni aniqlashga imkon beradi, ularning mutanosibligi va barqarorligini ta'minlaydi, shuningdek, ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishni ta'minlash, fuqarolarning turmush darajasini oshirish uchun zarur moliyaviy bazani yaratadi.

Иқтибослар/Сноски/References

1. O'zbekiston Respublikasi Byudjet kodeksi, O'zbekiston Respublikasining 26.12.2013y. № O'RQ-360-sonli qonuni;
2. O'zbekiston Respublikasi Soliq kodeksi (yangi tahrirda) O'zbekiston Respublikasining 30.12.2019y. № O'RQ-599-sonli qonuni;
3. O'zbekiston Respublikasining «2023 yil uchun O'zbekiston Respublikasining Davlat byudjeti to'g'risida»gi 30.12.2022y. № O'RQ-813-sonli qonuni;
4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 28.01.2022y. № PF-60-sonli «2022-2026 yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida»gi Farmoni;
5. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 13.12.2017y. № PF-5283-sonli «Mahalliy davlat hokimiyati organlarining moliyaviy erkinligini oshirish, mahalliy budjetlarga tushumlarning to'liqligini ta'minlash bo'yicha soliq va moliya organlari javobgarligini kuchaytirishga oid qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida»gi Farmoni;
6. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 29.06.2018y. № PF-5468-sonli «O'zbekiston Respublikasining soliq siyosatini takomillashtirish konsepsiyasi to'g'risida» gi Farmoni;
7. Жиянова Н. Э. Управление государственными финансами. Учебное пособие. / - Т.: "ИҚТИСОД-МОЛИЯ", 2019. - 384 с.;
8. Жиянова Н. Э. Управление государственными финансами: Учебник./ - Т.: "ИҚТИСОД-МОЛИЯ", 2019. - 444 с.;
9. Жиянова Н. Э., Ташматова Р. Г. Бюджетно-налоговая политика. Учебное пособие./ - Т.: "ИҚТИСОД-МОЛИЯ", 2019. - 216 с.;
10. Мысляева И.И. Государственные и муниципальные финансы Учебник М: ИНФРА - М, 2013. – 393с.;
11. Васильева В. М. Государственная политика и управление : учебник и практикум для бакалавриата и магистратуры / В. М. Васильева, Е. А. Колеснева, И. А. Иншаков. — М. : Издательство Юрайт, 2018. — 441 с.;
12. Gruber Jonathan. Public Finance and Public Policy.—NY: Worth Publishers,2013.—P.870-882. <http://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=6100958239/>;
13. Dziobek C., Gutierrez Mangas and P. Kufa (2011). Measuring Fiscal Decentralization – Exploring the IMF's Databases. International Monetary Fund Working Paper 11/126;
14. Исламулов А.Х. Распределение налогов между бюджетами бюджетной системы для обеспечения межбюджетной сбалансированности.- August 2018 International Journal of Innovative Technologies in Economy https://www.researchgate.net/publication/341437980_raspredelenie_nalogov_mezdu_budzeta_mi_budzetnoj_sistemy_dla_obespecenia_mezbudzetnoj_sbalansirovannosti;
15. Jiyanova N.E., Umarova A.I. O'zbekiston Respublikasi hududlarini innovation rivojlanishining ta'minlash yo'llari—Iqtisodvamosoliya (Uzbekistan), 2019, 3(123);
16. Жиянова Н.Э., Ортиқов У. Солиқ тизимининг жаҳон амалиёти ва уни Ўзбекистон амалиётида қўллаш имкониятлари //“Иқтисодиётда инновациялар” журнал 1 (2020) DOI <https://www.journals.uz/wp-content/uploads/2020/02/economic-2020-01.pdf> Б.24-30
17. Жиянова Н.Э.,Ташматова Р.Г.Пути увеличения доходного бюджета разных уровней республики Узбекистан// SCIENCE AND EDUCATION, 2 (5), (2021г.) <https://openscience.uz/index.php/sciedu/article/view/1505.Б.1069-1078>.
18. www.gov.uz (O'zbekiston Respublikasining Xukumat portali);
19. www.lex.uz/ru/docs/5186047 (O'zbekiston Respublikasi milliy qonunchilik bazasi);
20. www.mf.uz (O'zbekiston Respublikasi Moliya vazirligining rasmiy sayti);
21. www.stat.uz (O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasining rasmiy sayti).

ИҚТИСОДИЁТДА ИННОВАЦИЯЛАР

6 ЖИЛД, 1 СОН

ИННОВАЦИИ В ЭКОНОМИКЕ

ТОМ 6, НОМЕР 1

INNOVATIONS IN ECONOMY

VOLUME 6, ISSUE 1

Контакт редакций журналов. www.tadqiqot.uz
ООО Тадқиқот город Ташкент,
улица Амира Темура пр.1, дом-2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Тел: (+998-94) 404-0000

Editorial staff of the journals of www.tadqiqot.uz
Tadqiqot LLC The city of Tashkent,
Amir Temur Street pr.1, House 2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Phone: (+998-94) 404-0000